

Első találkozásom dr. Szabó Lászlóval

(A félresikerült néprajzi gyűjtés)

Talán sokaknak hihetetlen, de "Tanár urat" már több, mint 20 év óta ismerem. Sajnos egyelőre -úgy jó 15 évig- még nem mondhatom azt, hogy már kisgyermek koromban is "együtt" gyűjtöttünk, ám első találkozásunk mégis valamikor 1968 nyarán zajlott le Jászládán. Az esetet ő is megerősítheti, már csak azért is, mert első olvasásra valóban valószínűtlennek tűnhet.

1968 (esetleg 1967) nyarán, de teljes bizonyossággal állíthatom, hogy egy szombat délelőtt történt ez a nevezetes találkozás. Az előző hetekben már híre jött, hogy valamiféle idegen személy állandóan nyugtalanítja az idősebb embereket, holmi néprajzi "mivoltokat" gyűjtve. Szegény anyai nagyanyám -Isten nyugtassa- szintén számított a látogatóra, minthogy számtalan lakodalomban főzött már, s lakodalmi és táltosügyekben egész Ladányon egyedüli szaktekintélynek számított.

Az említett szombat délelőttjén én is nagyanyámnál voltam, s a szemem előtt zajlott le a nevezetes találkozás. A kapun át váratlanul benyitott egy alacsony, szemüveges, kissé kövérkés, akkor határozottan szőkésnek tűnő férfiú, aki hangos, illedelmes köszönés után pár lépést tett a ház ajtaja felé, ahonnan nagyanyám épp abban a pillanatban lépett ki. A vendég fogadtatása határozottan rideg, ellenséges volt. Kutyát ugyan nagyanyám soha nem tartott, de gesztusai, a fakanál gyakorlott, határozott forgatása, valamint a többször hangoztatott "Minek gyűtt ide!", és "Nem megy mingyán kifelé!" felszólítások és kijelentések határozottan meggyőzték a hivatlan vendéget arról, hogy megjelenése pillanatnyilag szükségtelen, sőt nem kívánatos. Látva a helyzetet, a látogató aránylag gyors, de meglehetősen méltóságteljes módon -már amennyire erre lehetőség volt- távozott.

Ámde nem véglegesen. Minthogy sok kérdésben nagyanyám tűnt a legfontosabb adatforrásnak, a látogatás kellő szomszédi beajánlás után megismétlődött. "Hideg hónaljú jász" nagyanyám kedd délután már hajlandó volt másfél órára a "Tanár úr" rendelkezésére állni, ám azt egyedül ő tudná megmondani, hogy a gyűjtésben volt-e

Írta: Bagi Gábor

2011. szeptember 09. péntek, 11:22 - Módosítás: 2018. április 03. kedd, 19:54

használható anyag. (Ellenőrzés végett nagyanyám személyi adatai: Bánrétiné Lázár Viktória, 1902-1978, Jászladány, Táncsics út 36.)

Nagyanyám magatartását 6-7 éves gyerekként még nem értettem, s az eset csak 1986 táján kezdett újra felderengeni tudatomban, mikor "Tanár úr" ladányi emlékeiről mesélve elmondta, hogy ott bizony több helyről is kizavarták. Sajnos ez a felismerés már késői volt, akkor már két éve a Damjanich Múzeumban dolgoztam.

Megjelent: Szabó László 50. Emlékkönyv Szabó László születésének 50. évfordulójára 50 példányban a Damjanich Múzeumban szamizdatként 1989-ben.